

כְּנֵסֵת

דבריי-כפרות.

העורך

ח. נ. ביאליק.

ברוצאט הקרן לתמיכת סופרים מיסודו של הלל ולצ'טולסקי.

אודיסה, תרס"ו.
דפוס "מוריה", באוארנא 23.

תוכן:

עמ'	עמ'
171 (ה) תשעה-באב. (ו) בלילות סוף קיץ —	מספר הזכרונות —
173 ד. שמעוןוביץ. המשלים והסתגמים שלנו —	1 מנדלי מוכר-ספרים.
175 י. ה. טביוב. המוקעים בזהורית הערב (שיר) —	12 הלכה ואנדה — ת. נ. ביאליק.
217 אליהו מייטום.	27 עלים (שירים) — דוד פרישמן.
219 פרישה — ב. עפלבוים.	36 מזרח ומערב — מ. גליקסון. ניפניאלי (קרוב וזרה) —
241 האם הוקנה — מ. בן-אליעזר.	45 ר.נ. טאנור, תר'ד. פרישמן.
249 עם מנחת-ערב (שיר) — י. לרנר.	86 איוב (מסה) — יעקב סיכמן. שירים:
251 נלוי וכסוי בלשון — ה. נ. ביאליק. שתי אנדות-פלאים (ליום מלאת שלש פאות שנה למות פרוינטס ושקספיר) —	106 (א) יהי חלקי עמכם...
257 דוד-אריה פרידמן.	108 (ב) אחד-אחד ובאין-רואה
275 אהר-העם (ליובל הששים) — י. סיכמן.	112 (ג) הציץ ומת... (ד) למנצח על המחולות —
285 נפשות — דוד פרישמן. לזכר שמעון-שמואל פיוג —	115 ה. נ. ביאליק.
299 י. ה. רבניצקי. שלום-עליכם והלשון העברית —	119 בחזירתו (רשימה) — א. שטיינמן. שירים:
307 י. ה. רבניצקי.	140 (א) אי-צ.
313 על הסגנון — י. סיכמן. רשימות ספרותיות:	142 (ב) יד מי ננעה באפריון... (ג) עוד אזכור פלאי יום —
318 (א) על התרגומים — מ. בן-אליעזר.	143 יעקב סיכמן. החצוצרה נתבישה (ספור) —
321 (ב) המספרים העברים (ג) מן הכלטרוסטיקה הצעירה —	145 ה. נ. ביאליק. שירים:
323 נ. נרינבלאם.	167 (א) התקשוב?...
329 (ד) ספרים חדשים — י. סיכמן.	168 (ב) חלום נודד.
	169 (ג) פרחי
	170 (ד) תולות.

* * *

ברגע זה, כעוד מכבש-הדפוס טרוד לפלוט את הגליונות האחרונים של הקובץ, כנסת¹ ואני רושם את אלה הטורים — כבר היתה הרוחה. נפרק עוד הברזל מעל הצואר ושמים וארץ שמחים במפלתם של רשעים. ואולם לפני שנה ומחצה, כשהקובץ אך עלה במחשבה — עוד רדה אותנו באף מטה הזרז. סערת חמה יצאה לעקור ערי ישראל משורש ולזרות יושביהן כמוץ-הרים אל ארבע הרוחות. או התלקטה באודיסה — המקום היחידי שהמו"לות העברית עדיין היתה מהבהבת שם קצת — חבורה קטנה, שארית-פליטה, של סופרים עברים, שבגלל הגזרה האכזרית, גזרת-אדרינוס על הלשון העברית והיהודית, אבד להם כל מקלט ספרותי. בו בזמן הגיעתני, כדבר בעתו, גם הצעה מאת הר' הלל ז'טופולסקי במוסקבה, להוציא בעריכתי ועל חשבוננו קובץ ספרותי, שהכנסתו — הקרן עם הרוח — תהא משמשת יסוד והתחלה קטנה לקרן תמיכה של סופרים בימי הרעה. למרות ה, תנאים המיוחדים של אותו הזמן, תנאים מרים ומאזרים, אשר לא ישכחם איש כל ימי חייו — קבלתי עלי את עריכת הקובץ, ואחרי רוב עמל עלתה בידי לאסוף לו מעט חומר ספרותי. ב, גדולות², כמוכן, לא הלכתי ו, פרונרמות³ לא קבעתי. לנגד עיני היתה מטרה אחת: להמציא לפליטת סופרינו בית-כנסת לפי-שעה, מקום שישמיעו שם קול, איזה שהוא, ובלבד שיפינו במקצת את פחד השתיקה.

המטרה הזאת, ביחד עם ה, תנאים המיוחדים — כגון, מעוט הסופרים ופזורם, קושי המשלוח של כתבי-יד עבריים ע"י הפוסטא, חומרי הצנזורה הצבאית, תנאי-ההדפסה הקשים ועוד כיוצא בזה — צמצמו, כמוכן, רצונו של העורך. כן, למשל, נזהרתי מהביא אל הקובץ דברים מענייני השעה ושאלות הזמן. אמור אמרתי, כי בענייני אותה השעה — שלא היתה כטובה לישראל בימי אדרינוס, שחיק עצמות, ומסעי-הצלב — יפה השתיקה הנמורה מן הנמנום. עם זה דמיתי לפטור בכך את הקובץ מחבלי הצנזורה הקשים ולהחיש יציאתו.

אבל דמיתי — ובעייתי. גם אחרי שנחתם סדרו של הקובץ, נשאר כל החומר הספרותי מונח, בלי תנועה⁴ כשנה שלמה. הצנזורה המקומית נהנה בספר עברי, ואפילו הכשר ביותר, מנהג מיוחד: היא לא הכשירה ולא פסלה, אלא עכבה. ומי יודע, עד מתי היתה מעכבת עוד, לולא — לולא באה בינתים, ה, מהפכה⁵ והפכה על פיה את כל ה, הקערה⁶.

וכך יוצא עתה הקובץ בלי שום, הכשר⁷. הזהירות היתה, אפוא, לבטלה. אבל, בדעיכה, אין להצטער. רוב הדברים על, ענייני השעה⁸ של, אתמול⁹ ממיא היו נפסלים בלינה, מה שאין-כן בדברי ספרות נקיה, שזמנם — כל שעה.

אם כה ואם כה — טובה שעת לירתו של הקובץ מימי הורתו. היתה הרוחה! בסימן טוב ובמזל טוב!